

Oponentský posudek bakalářské práce

Petr Hostaš **Hyperprostor**

Fakulta umění a architektury, Technická univerzita v Liberci, 2015

Vedoucí práce: doc. Stanislav Zippe

1) Problém vymezení smyslu magisterské práce a splnění cíle zadání

V teoretické reflexi charakterizuje autor svoji práci jako „světelnou instalaci do prostoru galerie DADS“. Jejím smyslem má být „rozbíjení prostoru“ kompozicí barevných ploch a jeho „opětovné scelování“ proudy světla. To se má dít jak v prostoru galerie, tak mimo něj. Název práce, „Hyperprostor“, bohužel není nijak vysvětlen. Tento pojem, odkazující především do oblasti sci-fi, má pravidelně evokovat určitý „nad“ prostor, který má existovat mimo náš běžný prostor a jeho známé vlastnosti. Předpokládal bych tedy, že se autor hodlá zaměřit na konstruování zážitku, který nebude jednoduše srovnatelný s běžným prostorovým vnímáním. To samozřejmě může potvrdit teprve aktuální podoba vytvořeného díla.

2) Hodnocení obsahové a formální stránky práce

Nosná myšlenka práce, tedy „rozbíjení“ a „scelování“ prostoru barvou a světlem, působí buď velmi banálně, nebo v lepším případě, velmi vágně. Není pochyb o tom, že fungování barvy v prostoru může být zcela zásadním tématem díla vizuálního umění. Konec konců všechno formalisticky založené umění vypracovává své komunikační možnosti především z možností diferencování tvarů a barev.

Konstatování o tom, že „barva není pigment“ je opět buď mylné nebo zbytečné, přinejmenším je ovšem nepřesné. Pojem „barva“ samozřejmě bývá často používán ve významu barevné hmoty, jejíž zásadní složkou „pigment“ je. Nicméně barvu především chápeme jako senzuální odpověď lidského organismu na podnět registrovaný zrakem. Ovšem vyčíslení počtu vnímatelných barev v režimu RGB je málo vypovídající údaj. Podobně i zkratkovitý závěr o útočení barvy na lidskou sítnici je opět velmi povrchní. Vnímání barevnosti je především dáno následnou nebo současnou změnou konkrétních kvalit, což postihují například teorie kontrastu. Také uvažování o barvě jako fenoménu omezeném na jedinou okamžitou kvalitu asi není nijak zvlášť produktivní.

3) Otázka inovačního přínosu a intenzity zpracování

V euroamerickém umění je prověřování možností barvy podstatnou historickou linií, která stále prokazuje svoji přitažlivost a možnosti dalšího rozvíjení. Ovšem právě proto, že se jedná o tak silně umělecky tematizovanou záležitost, bude pravděpodobně velmi obtížné dosáhnout skutečně inovativního řešení.

V popisu technického řešení se pouze dozvídáme, že výsledná barevnost bude generována mícháním tří složek režimu RGB. Každá ze složek bude zřejmě proměňovat svoji intenzitu v jiné frekvenci, což ve výsledku pravděpodobně způsobí dojem nekonečně a nepředvídatelně se proměňujícího barevného tónu. Takovýto výsledek by se jen obtížně dal charakterizovat jako objevný.

4) Věcné otázky

Jak může divák v galerii zažívat proměny prostoru, tedy jeho „rozbíjení“ a „scelování“ mi ni samotnou?

Co má postihnout konstatování o „zjednodušování vnímané vizuální informace“, které může vést ke klamům?

Jak se v díle pracuje s náhodou? Lze přibližně vypočítat frekvenci opakování?

5) Znalost kontextu, využití teorie

Ani samotné navození znalosti uměleckého kontextu, který autora inspiroval, nevyznívá příliš přesvědčivě. Citace Georgese Duthuita (proč je obráceno pořadí jména a příjmení?) o Henri Matissovi je převzata z Chalupeckého knihy o Duchampovi, zcela jsou pominuty standardní nároky na uvedení bibliografických údajů. Autor na to zkomprimuje problematiku barvy do období amerického abstraktního expresionismu (zde chybně uvedeno jméno Rothka), minimalismu – Flavin a Tony Smith (který ovšem pracoval v zásadě pouze s černou). Z nejaktuálnějších tvůrců, kteří pracují s umělým světlem a barvou, je zmíněn pouze Eliasson. To určitě nesvědčí o důkladném prozkoumání podobných, již existujících řešení, ani o hlubším studiu využitelných teorií.

6) Jazyková stránka doprovodné textové části a její grafická úroveň

Textovou část bakalářské práce autor vtěsnil do jedné rukopisné stránky, technickému popisu se věnoval jen na jedné třetině rukopisné strany. Cílem výtvarné umělecké bakalářské práce sice není na prvním místě přesné slovní formulování záměru a výsledku

– jistě je důležitější přesvědčivé vizuální podání, avšak schopnost srozumitelně podat myšlenkový základ díla určitě ovlivňuje jeho patřičné rozvinutí.

Grafická stránka práce je obstojná, simulace pohledů do výstavní síně však bohužel nepodává dostatečnou představu o výsledku.

7) Závěrečné hodnocení

Hodnocená práce nepředkládá technologicky nijak překvapivé řešení, naznačení záměru a použitého kontextu je velmi kusé. Podle mého názoru autor neprokázal dostatečnou vyspělost v oboru, nepřesvědčil ani znalostí uměleckého kontextu, ani vlastní technikou. Zásadní částí obhajoby bude spočívat v případné působivost samotného díla, která může celkový výsledek „zachránit“. V takovém případě navrhuji „dobře“ (3).

Aleš Svoboda, oponent, 15. 6. 2015

